

**UNIWERSYTET TECHNOLOGICZNO-PRZYRODNICZY
w Bydgoszczy**

Wydział Telekomunikacji, Informatyki i Elektrotechniki

ZAKŁAD ELEKTROENERGETYKI

LABORATORIUM TECHNIKI WYSOKICH NAPIĘĆ

INSTRUKCJA DO ĆWICZENIA

**Badanie wpływu ciśnienia na
wytrzymałość elektryczną powietrza**

Opracował mgr inż. Zbigniew Ludwikowski
październik 2016 r.

I. Cel ćwiczenia

Celem ćwiczenia jest sprawdzenie prawa Paschena, dotyczącego wytrzymałości elektrycznej gazów w zależności od gęstości i odległości między elektrodami.

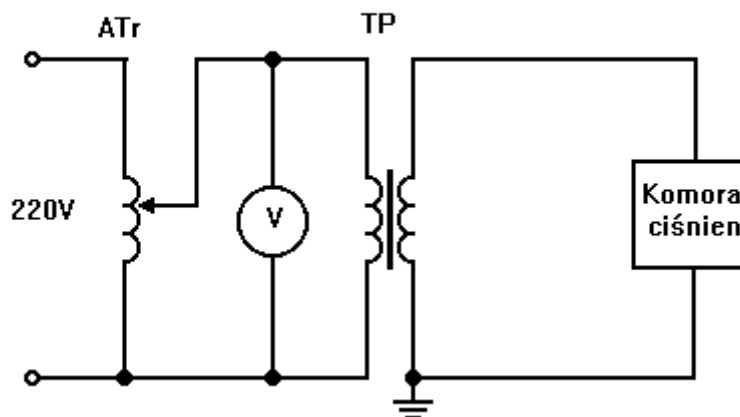
II. Zagadnienia podstawowe

Do wykonania ćwiczenia potrzebna jest znajomość zagadnień:

- ◆ Wyjaśnić sens iloczynu $a \cdot p$,
- ◆ Prawo Paschena,
- ◆ Mechanizm próżniowy i strimerowy przeskoku,

III. Układ pomiarowy

Zestawiamy układ laboratoryjny według poniższego schematu:

Rys. 1. Schemat układu pomiarowego

TP – transformator probierczy 220/30000 V

IV. Przebieg ćwiczenia

Pomiary należy wykonać w temperaturze otoczenia dla kolejnych nastawień odległości między elektrodami $a=2, 5$ i 10 mm zmieniając ciśnienie w zakresie od 0 do -100 kPa na mierniku ciśnienia co „ -10 ” kPa.

Zależność wytrzymałości elektrycznej powietrza od ciśnienia przy różnych odległościach między elektrodami

$$U_0 = f(p, a) \text{ przy } t=t_0$$

Tabela 1.

Lp.	t	„P” kPa	P kPa	U_{p1} V	U_{p2} V	U_{p3} V	U_{sr} kV	$p \cdot a$ kPa*cm	Uwagi
1		0							
2		-10							
3		-20							
4		-30							
5		-40							
6		-50							
7		-60							
8		-70							
9		-80							
10		-90							
11		-97							

Ciśnienie p należy rozumieć jako różnicę aktualnego ciśnienia odczytanego z barometru laboratoryjnego, któremu odpowiada 0 kPa na mierniku ciśnienia zainstalowanego na stanowisku probierczym.

np. aktualne ciśnienie atmosferyczne 760 mmHg = 101,3 kPa

a zatem dla „-10 kPa” na mierniku, ciśnienie p równa się

$$p = 101,3 \text{ kPa} - 10 = 91,3 \text{ kPa}$$

V. Zawartość sprawozdania

Sprawozdanie powinno zawierać:

- ◆ Tabelaryczne zestawienie wyników pomiarów,
- ◆ Schemat układu pomiarowego,
- ◆ Charakterystyka $U_p = f(p)$ dla $a=0,1; 0,2; 0,5; 1,0$ cm na wspólnym wykresie,
- ◆ Na podstawie charakterystyki $U_p = f(p)$ dla $p=10, 25, 50, 75, 100$ mmHg określić iloczyn $p \cdot a$ i odpowiadające tym iloczynom wartości U_p
- ◆ Przeanalizować wyniki badań, porównać z literaturą i wyciągnąć wnioski.

Literatura

- ◆ Flisowski Z. : Technika wysokich napięć. WNT Warszawa 1988
- ◆ Szpor S. : Technika wysokich napięć. WNT Warszawa 1969